

राज्यातील कौशल्य विकास कार्यक्रमाच्या
अंमलबजाणी करीता प्रशासकीय
कामकाजाच्या विभाजनाबाबत..

महाराष्ट्र शासन
उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग
शासन परिपत्रक क्र.कौविका-२०१०/(१८३/२०१०)/व्यशि-५
दिनांक : ०६ नोव्हेंबर, २०१०.

- पहा : १. शासन निर्णय क्र.कौविका-२०१०/(३/२०१०)/व्यशि-५, दिनांक १९ मे, २०१०.
२. मा.मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली कार्यकारी समितीची दिनांक
६ सप्टेंबर, २०१० रोजी झालेल्या बैठकीचे इतिवृत्त.
३. संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, मुंबई-१
यांचे पत्र क्र.१८/ एम. ई. एस./२०१०/०५, दिनांक २९/१०/२०१०.

शासन परिपत्रक

मा.पंतप्रधानाच्या अध्यक्षतेखाली राष्ट्रीय स्तरावरील कौशल्य विकासासंदर्भातील धोरण निश्चित करण्यासाठी राष्ट्रीय कौशल्य विकास परिषदेची (Prime Minister's National Council on Skill Development) स्थापना करण्यांत आली आहे. सदरहू कौशल्य विकास परिषदेने ५०० दशलक्ष कुशल मनुष्यबळाची निर्मिती सन २०२२ पर्यंत करण्याचे उद्दिष्ट ठेवले आहे. याअनुषंगाने राज्यस्तरावर ४.५ कोटी एवढे प्रशिक्षित मनुष्यबळ तयार करण्याचे वार्षिक उद्दिष्ट ठरविण्यांत आलेले आहे.

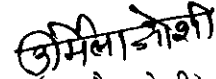
२. संदर्भाधीन क्रमांक २ नुसार दिनांक ६ सप्टेंबर २०१० रोजी मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली पार पडलेल्या कार्यकारी समितीच्या बैठकीमध्ये कौशल्य विकास कार्यक्रमाची राज्यामध्ये प्रभावीपणे अंमलबजावणी होण्यासाठी प्रशासकीय कामकाजाचे विभाजनाबाबत निर्देश देण्यांत आलेले आहेत. यामध्ये उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग याबरोबरच संचालक (प्रशिक्षण), संचालक (व्यवसाय शिक्षण), अध्यक्ष (महाराष्ट्र राज्य व्यवसाय शिक्षण परीक्षा मंडळ), कुलगुरु (यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ), आयुक्त, (रोजगार व स्वरोजगार), इत्यादींचा समावेश करण्याचे प्रस्तावित होते. कौशल्य विकास कार्यक्रमाची राज्यामध्ये प्रभावीपणे अंमलबजावणी

होणेसाठी प्रशासकीय कामकाजाचे विभाजन या परिपत्रकासोबत जोडलेल्या प्रपत्रानुसार करण्यांत येत आहे.

३. सोबतच्या प्रपत्रामधील सर्व समाविष्ट प्रशासकीय विभागांचे समन्वय करण्याची जबाबदारी संचालक (प्रशिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांची राहिल. संचालक (प्रशिक्षण) व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांनी सर्व प्रशासकीय विभागांचा वेळोवेळी आढावा घेऊन याबाबतचा एकत्रित अहवाल शासनास सादर करावा.

हे शासन परिपत्रक शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध असून त्याचा संगणकीय सांकेतांक क्र. २०१०११०९१५२९५२००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(उ. वै. जोशी)

कक्ष अधिकारी, महाराष्ट्र शासन.

प्रति,

मा.राज्यपाल यांचे मुख्य सचिव, राजभवन, मुंबई.

मा.मुख्यमंत्री / मा.उप मुख्यमंत्री व सर्व संबंधित मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.राज्यमंत्री, उच्च व तंत्रशिक्षण यांचे खाजगी सचिव

सर्व संबंधित प्रशासकीय विभागांचे प्रधान सचिव / सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

मा.सचिव, उच्च व तंत्र शिक्षण यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.

आयुक्त, रोजगार व स्वयंरोजगार विभाग, कोकण भवन, नवी मुंबई

उपरोक्त समितीमधील सर्व समन्वय अधिकारी. [संचालक (प्रशिक्षण) यांचेमार्फत]

उपरोक्त समितीमधील सर्व अशासकीय सदस्य. [संबंधित समन्वय अधिका-या मार्फत पत्राने]

संचालक (प्रशिक्षण), व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

सहसंचालक/उपसंचालक, व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई / पुणे / नागपूर /

अमरावती / औरंगाबाद / नाशिक [संचालक (प्रशिक्षण) यांचेमार्फत]

सर्व जिल्हा व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण अधिकारी [संचालक (प्रशिक्षण) यांचेमार्फत]

सर्व औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था [संचालक (प्रशिक्षण) यांचेमार्फत]

महालेखापाल (लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.

महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता) महाराष्ट्र-१/२, मुंबई/नागपूर.

कार्यासन अधिकारी (साशि-१), उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

कार्यासन अधिकारी, व्यशि-१,२,३,४,

निवड नस्ती/व्यशि-५

शासन परिपत्रक क्रमांक कोविका-२०१०/(१८३/१०)/व्यशि-५, दिनांक ६ नोव्हेंबर २०१० चे प्रपत्र

State Skill Development Mission

Sr.No.	Activities		Actions	Responsibility
1	Budget funding a. Disadvantage Groups b. Illiterate to primary level c. School drop out with less skill or no skill	A	Approach with specific project 1. Social justice dept. 2. Tribal Dept. 3. Minority Dept..	Director, Vocational Education - co-ordinator
2	Expansion of ATS programme (Earn while learn)	B	Approach NSDC with specific project 1. Location of seats 2. Utilization of seats	Chairman, MSBVE Director, vocational Training.
3	Private funding		Approach 1. NGOs 2. Industries 3. Corporate sector under CSR (On the Job Training)	Chairman, MSBTE
4	Activating SCVT		1. Meeting for policy decisions & reforms	Director, Vocational Training.
5	Creation of Asset Bank		1. Listing out infrastructure available for sharing with capacity	Director, Training. Director, Vocational Education.
6	Infrastructure sharing for training with private training provider		1. Policy Decision on revenue sharing or rent for public infrastructure (Earn & Learn)	Higher & Technical Education Dept.

Official Seal

Sr.No.	Activities		Actions	Responsibility
7	Limited skill relevant training	A	Setting target for 1. Maharashtra State Board of Vocational Examination / Vocational Education 2. Maharashtra State Board of Technical Education 3. Higher education / Universities / Adult Education 4. MES 5. Open University 6. Community polytechnics Uniform Joint certification policy	Maharashtra State Board of Vocational Examination / Director, Vocational Education. Chairman, M.S.B.T.E. Director, Higher Education Director Vocational Training Vice Chancellor, Yashwantrao Chavan Maharashtra Open University. Director Technical Education Director, Training.
8	Training of Trainers (Pedagogies delivery technology & methodologies)	B A	Use of Training facilities of 1. NITTI 2. ATI 3. RVTI 4. Outsourcing Teachers trainer 5. Instructor's Training Wing (ITW)	Director, Training. Director, Training.
9	Link financing to outcome	B	Create the separate training facilities	Each Director (Technical, Higher Education, Art, Library, Vocational Education & Training)
10	Skill Voucher	1	Use of U.D. Model (Swarna Jayanti Rojgar Yojana)	All concerned
		1	Adopt Voucher based Model after testing	Director, Training.

(Handwritten signature)

Sr.No.	Activities		Actions	Responsibility
11	Information dissemination	1	Portal	Commissioner, Employment & Self Employment
		2	Accreditation / Rating of VTPs	Director Training
12	Joint Certification	1	Involvement of Industries association for joint certification	All concerned Directorate / MSBVE
13	Career / Employment fair	1	Arranging career / Employment fair at district / Taluka level	Commissioner Employment & Self Employment.
		2	Assessing Gap	
		3	Training / Retraining for employment	
14	PPP for infrastructure	1	Job Portal (to be used effectively)	Commissioner, Employment & Self Employment
15	Soft skill/ communication skill	1	Establishing communication skill lab at all Institutes	Director Training, Director Technical
16	Subsidize the stipend cost for employers	1	Stipend costs for apprentices are paid by Employer	Director Training
		2	Decision is to be taken for subsidizing stipend cost of employer for fresh apprentices	
17	Increase apprenticeship approval	1	Survey establishment to locate more seats for training in informal sector	Director of Vocational Training
		2	Utilization of the located seats	
		3	Create support facilities (Publicity)	
18	Skill Mapping	1	Request CII for Taluka/ District level study	Director Training
19	Viability gap finding for VTP in rural or disadvantage strata of society	1	Creating a PPP model for VTC centre in Rural, hilly, tribal & naxal affected areas	Director of Vocational Training
20	Formation of Sectorial Skill Committee	1	Approach to the knowledgeable personality & coordinate with them	Director of Training

(Signature)